

corneilliene după un model sculptural, dar conferindu-le, grație calităților materialului și mecanismelor de mânăuire, și o flexibilitate deosebită. Eroi din *Cidul* sunt costumați ca în teatrul pentru adulți, conform contextului istoric, ceva mai stilizat, e drept, și prind viață prin intervenția câte unui actor și glas, prin lectura textului în maniera despre care vorbeam ceva mai sus. Manieră care, din păcate, de la un moment dat cade în monotonie, interpretul, abia student în anul I, neavând experiența cerută de o asemenea varietate. Fiecare actor își asumă mai multe roluri, cu o economie a distribuției care mizează pe eficiența maximă în scenă. Toată lumea se descurcă bine, celebra poveste de dragoste a lui Rodrigo și a Ximenei fiind, și într-o asemenea formulă cu păpuși, cât se poate de convingătoare.

Dincolo de spunerea narațiunii și de doza de emoție, interesant este felul în care spectacolul abordează relația dintre actorul-mânuitor și personaj, dintre om și inanimat. Păpușa devine o dubură a animatorului, pentru spectator fiind mai importantă decât artistul care îi dă viață. Camuflați nu în obișnuitele costume negre de scenă, ci în pelerine de tip monahal, cu glugă, jumătate albe, jumătate negre, și cu un machiaj similar, actorii își asumă, cu umilință creatoare, postura discretă de mânuitor tăcut și supus, aflat în slujba păpușii căreia îi dă viață. Personajul este astfel scindat: o parte din el o constituie păpușa, inanimatul, cealaltă, e actorul. Fiecare personaj e o asemenea dualitate: manevrat din exterior, nu e numai actor, dar nu poate fi nici numai păpușă, e unitar ca existență scenică. Printre cele mai frumoase secvențe, ingenios rezolvate regizoral, se numără aceea a duelului și finalul, în care inertul este agățat în cui, iar privitorului i se dezvăluie adevăratul demirug al scenei.

Cidul celor de la „Synchret“ e o îndrăzneală artistică împlinită, care readuce în discuție potențialul expresiv al păpușii și animația ca element semnificativ al teatralității moderne. Fără o trupă stabilă, fără angajați cu „carte de muncă“, fără bugetare de la stat, fără o sală proprie, deci cu un efort substanțial, „Synchret“ și-a decupat o identitate, dovedind că merită sprijinit. De toți cei ce o pot face.

Centrul Cultural Francez Iași, Compania de Teatru „Synchret“ – *Cidul de Pierre Corneille*. Regia: Ciprian Huțanu. Scenografia: Gavril Siriteanu. Cu: Raluca Bujoreanu, Mirela Leahu, Ciprian Huțanu, Alexandru Petrilă. Data premierei: 14 februarie 2007.

Nicolae PRELIPCEANU

Experimentul Cristofor la Buzău

O piesă scrisă de Aurel Baranga în 1965 nu mai părea „competitivă“ în 2007. Și totuși, **Fii cuminte, Cristofor!** rezistă. Am văzut spectacolul Teatrului „G. Ciprian“ din Buzău în seara când, la câteva sute de metri mai încolo, pe bulevard, cinematograful Scala îl primea pe Nikita Mihalkov în triumf. Nici sala de la „Nottara“ nu era, însă, goală. Acum peste 30 de ani, Aureliu Manea, un

Silviu BIRIȘ și Tania POPA

mare regizor din generația lui Andrei Șerban, unii spuneau chiar marele, susținea că el poate să facă spectacol cu orice text, la rigoare și cu unul de ziar (vă amintiți ce ziare apăreau atunci!) și cu orice actori. În cazul lui „Cristofor...”, textul are încă valențe dramatice și mai ales nu este atins deloc de ideologia dominantă în anul când a fost scris. Diana Lupescu debutează ca regizor cu acest spectacol care prinde publicul, mi s-a spus, și la Buzău, orașul de reședință al teatrului, dar l-a prins și pe cel de la București. Ca și acum vreo șase ani, când piesa a mai fost reluată, la Iași, tot în regia unui actor, acolo Liviu Manoliu, spectacolul s-a centrat în jurul unui personaj lateral, dna Sava, Victoria Sava, Vichi. Acolo, aflu de la colega mea de mult hulit juriu UNITER, Oltița Cîntec, rolul i s-a încredințat actriței Mihaela Arsenescu-Werner. Aici, e rândul Magdei Catone să creeze un personaj memorabil. Calitățile acestei actrițe le-am remarcat încă de la o producție din studentia (sa), cu *Între etaje* de Dumitru Solomon, jucată la Casandra. Era, oarecum, și-a amintit Magda Catone când i-am vorbit de acel spectacol, ceva asemănător. Aflu de la Oltița Cîntec că și acolo personajul cânta (sic!) anumite replici sau cuvinte, în stil belcanto. Magdei Catone îi reușesc aici de minune și graseiatul prețios și ridicol, cât și vocalizele, de ai zice că n-a făcut decât asta toată viața ei de actriță. Evoluția de la cucoana ultraelegantă și prețioasă, schimbând perucile amețitor, la aproape servitoarea despletită dinspre final, când lucrurile se încurcă rău de tot, îi dă posibilitatea să-și etaleze întreaga gamă a talentului. Silviu Biriș, în rolul maestrului Cristofor Bellea, compozitor cu aere și capricii de vedetă, este o apariție captivantă pentru public, el se mișcă pe scenă foarte sigur de forțele sale, de la un capăt la altul al spectacolului. L-am mai văzut, ultima oară în *Viața mea sexuală* de la Național, și se află într-un moment fast al carierei sale. O revelație este Cristian Nicolae în rolul lui Valeriu Stambuliu, profesorul de română cam aerian, gen Miroiu din *Steaua fără nume* a lui Mihail Sebastian, plus un pic din amicului acestuia Udrea, căci Stambuliu a terminat un studiu important despre limba malgașă. Cristian Nicolae își construiește rolul cu economie de mijloace, alegând mișcări, gesturi caracteristice dar nu enervant aceleași. Personajul care ar trebui să fie vedeta spectacolului, cum este, de fapt, a poveștii, Emma Bellea și Anca Stambuliu, jucate mereu de aceeași actriță, este interpretat aici de Tania Popa, care pare depășită de anvergura celui de-al doilea rol, cel – culmea! – tocmai de vedetă a scenei. Tania Popa este, totuși, o apariție plăcută, în tonul agreabil al spectacolului. Poate și vocea sa o trădează în cel de-al doilea rol, cel al femeii fatale, să-i zicem. Cum nu am văzut spectacolul de acum nu știu câte zeci de ani, cu Marcela Rusu în dublul rol al soției (profesoară obosită) și al actriței (femeie de lume), m-am mulțumit cu cele două întruchipări realizate de Tania Popa.

Una peste alta, inclusiv scenografia Adrianei Raicu, simplă, mai mult sugerând, spectacolul place penru că este plin de vervă, iar actorii, fără excepție, transmit sălii propria-le plăcere de a juca. Dacă piesa nu este o capodoperă de adâncime, ea se ține în picioare, Baranga era cunoscut ca un foarte bun comediograf și dacă n-ar fi căzut sub zodia neagră a ideologiei, căreia a fost silit să i se supună ca să existe, piesele sale s-ar fi jucat poate cu același succes și azi. Oricum, experimentul „Cristofor” este unul reușit și trebuie să-i dăm directorului Teatrului din Buzău ce e al...ei, căci Marinela Țepuș, sunt sigur, are meritele sale în acest succes.